

ATHANASIUS SAINT

DECLARATION OF FAITH,
IN LATIN AND THE
ORIGINAL GREEK

Athanasius Saint

**Declaration of Faith, in
Latin and the Original Greek**

«Public Domain»

Saint A.

Declaration of Faith, in Latin and the Original Greek / A. Saint —
«Public Domain»,

Содержание

Declaration of Faith	5
Конец ознакомительного фрагмента.	8

Patriarch of Alexandria Saint Athanasius Declaration of Faith, in Latin and the Original Greek

Declaration of Faith In Latin and the Original Greek By Saint Athanasius

Bishop of Alexandria

Doctor of the Church

Who Attended the First Council of Nicaea

And Fought Courageously Against the Arian Heresy

Τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν

Ἀθανασίου

ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας

ἔκθεσις πίστεως.¹

1. Πιστεύομεν εἰς ἓνα ἀγέννητον θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, πάντων ποιητὴν ὀρατῶν τε καὶ ἀοράτων, τὸν ἔχοντα ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ εἶναι· καὶ εἰς ἓνα μονογενῆ Λόγον, Σοφίαν, Υἱόν, ἐκ τοῦ Πατρὸς ἀνάρχως καὶ αἰδίως γεγεννημένον², Λόγον δὲ οὐ προφορικόν,³ οὐκ

---

¹ Seguer, Τοῦ αὐτοῦ... ἔκθεσις πίστεως. Regius, Τοῦ αὐτοῦ ἔκθεσις μεγάλου Ἀθανασίου πίστεως

² Seguerianus, γεγεννημένον.

³ Hæc in Eusebianos dicta esse videntur. qui fidei Nicænæ ob vocem ὁμοούσιον subscribere renuebant. Ἐπεὶ γὰρ, ut scribit Socrates *Histor. eccles.* lib. I, c. 8, ἔφρασαν ὁμοούσιον εἶναι ὃ ἐκ τινὸς ἐστὶν ἢ κατὰ μερισμὸν ἢ κατὰ ῥεῦσιν ἢ κατὰ προβολήν• κατὰ προβολήν μὲν ὡς ἐκ ῥιζῶν βλάστημα, κατὰ δὲ ῥεῦσιν ὡς οἱ πατρικοὶ παῖδες, κατὰ μερισμὸν δὲ ὡς βόλου χρυσίδες δύο ἢ τρεῖς• οὐδὲν δὲ τούτων ἐστὶν ὁ Υἱός, διὰ τοῦτο οὐ συγκατατίθεσθαι τῇ πίστει ἔλεγον. Id est, *Nam quoniam consubstantiate illud esse aiebant quod ex alio est vel partitione, vel fluxu, vel projectu: projectu quidem ut ex radicibus germina: fluxu ut ex parentibus liberi: partitione vero ut ex auri massa duæ vel tres phialæ: nullo porro horum modo Filium Dei esse, idcirco in eam*

ἐνδιάθετον, οὐκ ἀπόρροιαν τοῦ τελείου, οὐ τιμῆσιν τῆς ἀπαθοῦς φύσεως οὔτε προβολήν, ἀλλ' Ἰὼν αὐτοτελεῖ, ζῶντά τε καὶ ἐνεργοῦντα, τὴν ἀληθινὴν εἰκόνα τοῦ Πατρὸς⁴, ἰσοτίμον καὶ ἰσόδοξον· τοῦτο γάρ ἐστι, φησί, τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, Ἴνα καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα, οὕτω τιμῶσι καὶ τὸν Υἱόν. Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, ὡς φησιν Ἰωάννης ἐν Καθολικαῖς⁵ τὸ Ἔσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος· παντοκράτορα ἐκ παντοκράτορος· πάντων γάρ, ὧν ἄρχει ὁ Πατήρ καὶ κρατεῖ, ἄρχει καὶ κρατεῖ καὶ ὁ Υἱός⁶· ὅλος ἐξ ὅλου, ὅμοιος τῷ Πατρὶ ὧν, ὡς φησιν ὁ Κύριος· Ὁ ἐμὲ ἐωρακὼς ἐώρακε τὸν Πατέρα. Ἐγεννήθη δὲ ἀνεκφράστως καὶ ἀπερινοήτως· Τὴν γὰρ γενεὰν αὐτοῦ⁷· τίς διηγῆσεται; ἀντὶ τοῦ, οὐδεὶς· ὃς ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων κατελθὼν ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Πατρὸς, ἐκ τῆς ἀχράντου Παρθένου Μαρίας τὸν ἡμέτερον ἀνείληφεν ἄνθρωπον, Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑπὲρ ἡμῶν παθεῖν παρέδωκεν ἰδίᾳ προαιρέσει, ὡς φησιν ὁ Κύριος· Οὐδεὶς αἴρει τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Ἐν ᾧ ἀνθρώπῳ σταυρωθεὶς καὶ ἀποθανὼν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, καὶ⁸ ἀνελήφθη εἰς οὐρανοὺς. Ἀρχὴ ὁδῶν κτισθεὶς ἡμῖν, ἐν τῇ γῆ ὧν, ἡμῖν ἔδειξεν ἐκ σκοτῶν φῶς, σωτηρίαν ἐκ πλάνης, ζωὴν ἐκ νεκρῶν, εἰσοδὸν ἐν τῷ παραδείσῳ, ἐξ οὗ ἐκβέβληται⁹ Ἀδάμ, εἰς ὃν πάλιν εἰσηλθε διὰ τοῦ ληστοῦ, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος· Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ· εἰς ὃν καὶ ὁ Παῦλος εἰσῆει· ἄνοδόν τε εἰς οὐρανοὺς, ὅπου πρόδρομος εἰσηλθεν ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Κυριακὸς ἄνθρωπος, ἐν ᾧ μέλλει κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς.

2. Πιστεύομεν ὁμοίως καὶ¹⁰ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ πάντα ἐρευνῶν καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ, ἀναθεματίζοντες τὰ παρὰ τοῦτο¹¹ φρονοῦντα δόγματα. Οὔτε γὰρ υἰοπάτορα φρονοῦμεν, ὡς οἱ Σαβέλλιοι λέγοντες μονοούσιον καὶ οὐχ ὁμοούσιον, καὶ ἐν τούτῳ ἀναιροῦντες τὸ εἶναι Ἰὼν· οὔτε τὸ παθητὸν σῶμα, ὃ ἐφόρεσε διὰ τὴν τοῦ παντὸς κόσμου σωτηρίαν, ἀνατίθεμεν τῷ Πατρὶ· οὔτε τρεῖς ὑποστάσεις μεμερισμένας καθ' ἑαυτάς, ὡς περ σωματοφυῶς ἐπ' ἀνθρώπων, ἐστὶ λογίσασθαι, ἵνα μὴ πολυθειᾶν¹², ὡς τὰ ἔθνη, φρονησῶμεν· ἀλλ' ὡς περ ἐκ πηγῆς ποταμὸς γεγεννημένος οὐ διηρέτη, καίτοι δύο σχήματα καὶ δύο ὀνόματα τυγχάνοντα. Οὔτε γὰρ ὁ Πατήρ Υἱός ἐστιν, οὔτε ὁ Υἱὸς Πατήρ ἐστιν· ὁ γὰρ Πατήρ, Υἱὸς Πατὴρ ἐστι¹³· καὶ ὁ Υἱός, Πατὴρ Υἱός ἐστιν. Ὡς γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ πηγὴ ποταμὸς, οὐδὲ ὁ ποταμὸς πηγὴ, ἀμφοτέρω δὲ ἐν καὶ ταῦτόν ἐστιν ὕδωρ τὸ ἐκ τῆς πηγῆς εἰς τὸν ποταμὸν μετοχετευόμενον· οὕτως ἡ ἐκ τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Ἰὼν θεότης ἀρρέυστως καὶ ἀδιαιρέτως τυγχάνει¹⁴. Φησὶ γὰρ ὁ Κύριος· Ἐκ τοῦ Πατρὸς

fidem se consentire non posse asseverabant. Notandum tamen auctores mediæ et infimæ ætatis voce προβολή uti ad significandam processionem Spiritus sancti; ipsumque Joannem Damascenum, Patrem appellare προβολέα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ut videre est lib. I *Orthod. fid.*, c. 9 et 13.

⁴ Gobler. et Felckm. 1 anon., post εἰκόνα τοῦ Πατρὸς, omissis interjectis, statim subdunt, ἵνα καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα, etc. Ibid. Reg. post καθὼς addit φησὶ

⁵ Gobler. et Felckm. 1 anon., ἐν τῇ Καθολικῇ. Mox Reg., ἐν τῷ ἀληθινῷ αὐτοῦ Υἱῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ ut et habent aliqui mss. Novi Testamenti edit. Oxon. 1675, qui tamen Υἱῷ ante αὐτοῦ præmittunt. Paulo post art. ἡ post ζωὴ deest in Seguer.

⁶ Sic Reg. Gobler. et Felckm. 1 anon qui tamen duo ultimi, καὶ ὁ Υἱός, inter ἄρχει et καὶ κρατεῖ interponunt. Alii mss. et editio Commel. καὶ ὁ Υἱός omittunt.

⁷ Sic Seguer. et versio Græca Isaïæ. Editi, αὐτῷ. Quæ mox sequuntur, refert Facundus Hermianensis lib. XI *Pro defensione trium capitulor.*, cap. 2, his verbis: *Dicit itaque idem beatus Athanasius in expositionem Symboli: Qui in fine sæculorum descendens ex sinu Patris, ex immaculata Virgine Maria nostrum assumpsit hominem Jesum Christum, quem pro nobis passioni tradidit.*

⁸ Sic Regius ms. In aliis vero et editis καὶ deest. Quæ sequuntur, habet Facundus eodem loco his verbis: *Principium viarum conditibus nobis est in terra, quas (forte in qua) nobis ostendit de tenebris lumen, salutem ex errore, vitam ex mortuis, introitum ad paradysum, de quo exclusus est Adam, in quem iterum intravit per latronem, sicut dixit Dominus: Hodie mecum eris in paradiso (Luc. XXIII, 43), quo et Paulus intravit, ascensum in cælum quo præcursor pro nobis ingressus est Dominicus homo, in quo judicaturus est vivos et mortuos.*

⁹ Seguer. ἐκβέβλητο. Mox Gobler. et Felckm. 1 anon ὡς ἔφη ὁ Κύριος.

¹⁰ Καὶ abest a Seguer. Gobler. et Felckm. 1 anon.

¹¹ Gobler. et Felckman., ταῦτα. Mox Reg. et Seguer. Υἱοπάτορα habent: alii vero et editi, Υἱοπάτερα.

¹² Seguer. πολυθειᾶν. Id. Mox, γεγεννημένος.

¹³ Ἐστὶ hic et mox abest a Gobleriane et Felckmanni 1 anonymo

¹⁴ Reg., τυχόν, mendose.

ἐξῆλθον καὶ ἦκω. Παρὰ δὲ τῷ Πατρὶ ἐστὶν αἰὶ ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς· οὐδέποτε δὲ ἐκενώθη ὁ κόλπος τοῦ Πατρὸς τῆς τοῦ Υἱοῦ θεότητος, φησὶ γάρ· Ἐγὼ ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρόζουσα. Οὐ φρονοῦμεν δὲ κτίσμα¹⁵ ἢ ποίημα ἢ ἐξ οὐκ ὄντων τὸν τοῦ παντὸς κτίστην Θεὸν τὸν τοῦ Θεοῦ Υἱόν, τὸν ἐκ τοῦ ὄντος ὄντα, τὸν ἐκ τοῦ μόνου μόνον, ὡς¹⁶ συναπεγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς αἰδίως ἢ ὁμοίᾳ δόξᾳ καὶ δύνამις· ὁ γὰρ ἑωρακῶς τὸν Υἱὸν καὶ τὸν Πατέρα ἑώρακε. Τὰ πάντα δηλονότι διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐκτίσθησαν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν αὐτὸς κτίσμα, ὡς φησὶν ὁ Παῦλος περὶ τοῦ Κυρίου· Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα καὶ αὐτὸς ἐστὶ πρὸ πάντων. Οὐ λέγει δὲ ὅτι πρὸ πάντων ἐκτίσθη, ἀλλ' ὅτι πρὸ πάντων ἐστὶ· τὸ γοῦν ἐκτίσθαι ἐπὶ πάντων κεῖται· τὸ δὲ, ἔστι πρὸ πάντων μόνῳ τῷ Υἱῷ ἀρμόττει.

3. Γέννημα τοίνυν κατὰ φύσιν ἐκ τελείου τελειὸν ἐστὶ, πρὸ πάντων βουνῶν γεννηθέν, τουτέστι πρὸ πάσης λογικῆς καὶ νοερᾶς οὐσίας, ὡς καὶ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ φησὶν αὐτὸν ὁ Παῦλος¹⁷ πρωτότοκον πάσης κτίσεως. Ἀλλὰ πρωτότοκον εἰπὼν¹⁸, δηλοῖ μὴ εἶναι αὐτὸν κτίσμα, ἀλλὰ γέννημα τοῦ Πατρὸς· ξένον γὰρ ἐπὶ τῆς θεότητος αὐτοῦ τὸ λέγεσθαι κτίσμα. Τὰ γὰρ πάντα ἐκτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ· ὁ δὲ Υἱὸς μόνος ἐκ τοῦ Πατρὸς αἰδίως ἐγεννήθη διὸ πρωτότοκός ἐστι πάσης κτίσεως ὁ Θεὸς Λόγος, ἀτρεπτος ἐξ ἀτρέπτου. Ἔστι τοίνυν τὸ¹⁹ ὃ δι' ἡμᾶς ἐφόρεσε σῶμα κτίσμα περὶ οὗ λέγει ὁ Ἱερεμίας κατὰ τὴν τῶν Ἑβδομήκοντα ἐρμηνευτῶν²⁰ ἔκδοσιν· Κύριος ἡμῶν ἐκτίσεν εἰς καταφύτευμα σωτηρίαν καινὴν, ἐν ᾗ σωτηρία περιελεύσονται ἄνθρωποι. Κατὰ δὲ τὸν Ἀκύλαν, περὶ τοῦ αὐτοῦ ῥητοῦ κεῖται· Ἐκτίσε Κύριος καινὸν ἐν τῇ θηλείᾳ. Ἡ δὲ κτισθεῖσα ἡμῶν εἰς καταφύτευμα σωτηρία²¹ καινὴ καὶ οὐ παλαιά, ἡμῶν τε καὶ οὐ πρὸ ἡμῶν, Ἰησοῦς ἐστὶν²², ὁ κατὰ τὸν Σωτῆρα γενόμενος ἄνθρωπος, ὃς ἐρμηνεύεται πῆ μὲν σωτηρία, πῆ δὲ Σωτήρ. Ἔστι δὲ ἐκ τοῦ Σωτῆρος ἢ σωτηρία, ὃν τρόπον ἐκ τοῦ φωτὸς ὁ φωτισμός. Ἡ οὖν ἐκ τοῦ Σωτῆρος σωτηρία κτισθεῖσα καινὴ, καθὼς λέγει Ἱερεμίας, ἔκτισεν ἡμῶν σωτηρίαν, καὶ ὡς Ἀκύλας φησὶν, Ἐκτίσε Κύριος καινὸν ἐν τῇ θηλείᾳ

¹⁵ In mss. Reg. et Seguer. particula καί, quam hic alii et editi addunt, nulla est.

¹⁶ Sic mss. Seguer. et Reg. quos ipsi vidimus, atque etiam editi. Nullam quoque hic mss. discrepantiam affert Felckmannus. Nannius sic hunc locum reddit: *cui ut ab aeterno ex Patre genito par gloria et potestas*. An forte ὧ pro ὡς legerit? Nos ita vertimus quasi ὧ legendum esset: nam ex particula ὡς nullus rectus sensus, ut nobis quidem videtur, elici potest. Nostram autem conjecturam non parum confirmant quae subjiciuntur verba, Ὁ γὰρ ἑωρακῶς τὸν Υἱόν, etc. *Nam qui videt Filium, videt et Patrem*. Inde enim clarum est hic significari, Filio ex Patre similem adeo gloriam et virtutem esse ab aeternitate genitam, ut qui viderit Filium, viderit simul et Patrem.

¹⁷ Αὐτὸν ὁ Παῦλος abest a Gobler. et Felckm. 1 anon.

¹⁸ Seguer. omittit εἰπὼν. Gobler. et Felckm. 1 anon., omisso εἰπὼν, δηλῶν habent. In Reg. pro δηλοῖ, δηλῶν legitur.

¹⁹ Sic Regius, Seguer. Gobler. et Felckm. 1 anon. At alii cum editis τό omittunt: editique praeteria δι' ἡμᾶς post ἐφόρεσε habent.

²⁰ Ἐρμηνευτῶν deest in Gobler. et Felckm. 1 anon. Hic porro locus sic in Hebraeo legitur:: דבג בבוהב הבקב בבוהב דבג
צדסד est, *Creavit Deus novum in terra, femina circumdabit virum*.

²¹ Sic Seguer. Caeteri vero et editi, σωτηρίας καινή, mendose.

²² ישוה, unde nomen Jesus a verbo, ישו, proprie quidem est salus: at nomen proprium inde deductum recte *Salvator* vertitur. Hinc Hieronymus lib. 1 *Commentarior. In Matth.:* *Jesus Hebraeo sermone Salvator dicitur*. Hunc locum Facundus Hermian. loco supra laudato his verbis refert: *Ea vero salus, quae nobis condita est ad plantationem nostram, nova est et non vetus, nobis et non eis, qui ante nos. Jesus qui juxta Salvatorem factus est homo, qui interpretatur pastor, salus, interdum etiam Salvator*. Haec ibi perperam e Graeco reddita.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.